

Resum del segon àmbit de les Jornades

A l'àmbit que em va tocar de coordinar hi foren cridats bibliotecaris que treballen en biblioteques universitàries, en biblioteques especialitzades de la indústria o de l'Administració, en centres de documentació, i d'altres que hi estaven en contacte per raons de feina. Puc dir que la resposta fou molt satisfactòria. Els resultats finals també: cinc ponències i nou comunicacions és un nombre d'aportacions molt considerable i engrescador.

Resum i comentari de les ponències

La ponència presentada per les companyes de les tres Universitats fou: *Les biblioteques universitàries a Catalunya: present i futur*. Exposaren la situació de les biblioteques de la Universitat de Barcelona i de l'Autònoma, agafant-ne uns aspectes determinats i fent-ne un estudi. Es donaren molt breument, és clar, unes pinzellades de l'estat actual, alhora que ens enumeraren una sèrie de mesures que creuen necessàries per a un bon funcionament d'aquestes biblioteques a Catalunya i ara. No les citaré totes, però sí unes quantes:

- necessitat de coordinar la política bibliotecària de les tres universitats de Catalunya,
- necessitat de posar en marxa un sistema de catalogació compartida en els Centres i que portés a la confecció d'un catàleg col·lectiu informatitzat, el qual estalviaria costos i facilitaria la informació,
- necessitat de pressupostos de biblioteca propis i suficients,
- necessitat de racionalitzar les plantilles de personal i sobretot exigència de professionalitat.

Em consta que darrera de la presentació que es va fer hi havia un treball i moltes hores de reunions de moltes companyes de les tres universitats. Només per això ja té un sentit haver-lo presentat, malgrat el to pessimista que algú podria atribuir-li. I tindria molt més sentit encara si, a partir d'aquestes primeres Jornades, les ponents es constituïssin en grup de treball per tal de continuar buscant les solucions més escaients en aquests moments d'entrada de noves tecnologies amb les quals els bibliotecaris ens trobem ja.

La segona ponència que es va llegir, *Biblioteca i servei de documentació dins l'empresa*, la presentaren tres companyes que treballen en

biblioteques d'empresa. El treball és també el resultat de moltes trobades entre elles. Ens volgueren donar una visió, en línies generals, del que és una biblioteca d'empresa, per força especialitzada, basant-se en la seva pròpia experiència. Després de definir-nos les funcions d'aquest tipus de biblioteca, feren un repàs dels materials més usats i del tractament que se'ls dona. També parlaren dels serveis complementaris que han d'establir en aquests centres per tal d'acostar la informació concreta i específica a cada usuari en el seu lloc de treball i en el moment oportú. Per últim dedicaren especial atenció als sistemes d'informació en línia, que els bibliotecaris d'empresa han de saber fer servir per poder satisfer les necessitats bibliogràfiques de la pròpia empresa, sobretot de cara a la investigació. En aquest sentit explicaren com accedir a una base de dades i quin és l'equip mínim necessari per poder-ho fer.

La principal conclusió que podríem treure d'aquesta exposició és que, donada la gran implantació dels sistemes d'informació en línia, sobretot a les empreses capdavanteres químiques i farmacèutiques, el personal que porta aquest tipus de biblioteques

hauria de ser personal professional qualificat dins del camp de la documentació.

En el nostre país no és dona l'especialització en documentació per a postgraduats, ni els estudis donats fins ara a l'Escola de Biblioteconomia i Documentació han donat una formació dirigida especialment a aquests tipus de biblioteques. Això fa que el bibliotecari d'empresa hagi de cercar el seu complement a través de la col·laboració amb els tècnics i que, per tal d'aprofundir la tasca que desenvolupa, hagi de familiaritzar-se amb els conceptes bàsics del camp en el qual es mou la seva empresa.

La tercera aportació al nostre àmbit fou *Un aspecte de la cooperació interbibliotecària: l'adquisició de publicacions periòdiques en el camp de la biomedicina. Determinació d'una col·lecció bàsica*. Aquesta lectura ens donà a conèixer l'esforç de cooperació que han fet i fan un grup de professionals que treballen en el camp de les biblioteques mèdiques a Catalunya. La Coordinadora de Documentació Biomèdica és el fruit d'aquest equip de treball. La Coordinadora ha tingut com a objectiu principal

aconseguir l'adquisició mancomunada de les publicacions periòdiques que han de rebre les biblioteques mèdiques del nostre país per tal de no haver de recórrer amb préstecs i fotocòpies als centres estrangers, evitant d'aquesta manera a la comunitat científica de casa nostra les despeses de temps i diners que això comporta.

Un resultat immediat d'aquesta col·laboració és el catàleg col·lectiu de les publicacions periòdiques ja existents en les biblioteques mèdiques. El segon pas és l'establiment d'una bibliografia bàsica necessària per aconseguir l'objectiu que s'han proposat. Aquesta exposició és un exemple clar del que pot donar la coordinació a nivell sectorial per tal de poder potenciar al màxim els recursos tant bibliogràfics com humans.

La quarta ponència presentada a l'àmbit de biblioteques especialitzades fou la titulada: *Projecte per a una Cartoteca Històrica de Catalunya*. Aquesta cartoteca funcionarà molt aviat com a secció de l'Institut Cartogràfic de Catalunya, el qual depèn del Departament de Política Territorial

i Obres Públiques de la Generalitat de Catalunya. L'exposició de la ponent, que per força va haver de ser molt esquemàtica donada la manca de temps, va ser enriquida amb la projecció comentada de sis diapositives de les sis primeres peces cartogràfiques impreses de Catalunya i de la ciutat de Barcelona.

A més de presentar-nos el projecte de la Cartoteca Històrica pel que fa a la formació dels seus fons mínims inicials i a la política de proveïment d'aquests, que serà la de fomentar al màxim la concentració d'informació (catàleg col·lectiu) a fi de resoldre el problema de la dispersió actual, la nostra companya ens va presentar el projecte del tractament tècnic del material. En aquest camp ens avançà que s'ha previst de treballar amb el format MARC i amb les normatives ISBD (CM) i ISBD (A). El públic oient seguí atentament aquesta dissertació malgrat el cansament acumulat i es manifestà satisfet per la iniciativa de l'Institut Cartogràfic de Catalunya de donar suport al projecte de creació de la nostra Cartoteca Històrica. Aquesta albergarà el material històric i modern que serà d'un interès evident per a l'estudiós

de la cartografia i per al país en general.

Va cloure les lectures del nostre àmbit la presentació de la ponència: *Les Biblioteques Parlamentàries en l'actualitat. La Biblioteca del Parlament de Catalunya*. Aquest treball va tenir com a objectiu principal definir la biblioteca parlamentària com a biblioteca especialitzada i eina capaç d'acomplir la seva funció essencial, que és la de proporcionar la informació documental necessària per al treball parlamentari. Els fons que defineixen l'especialització de les biblioteques parlamentàries són, en termes generals, col·leccions bibliogràfiques de tema jurídic, economia, ciències socials, premsa general i especialitzada, publicacions oficials, publicacions de països estrangers, legislació, documentació parlamentària, etc. El contingut deixa de ser purament bibliogràfic, en el sentit tradicional, i passa a ser informació documental, concepte que té un abast molt més ampli de suports. Per tant, les biblioteques parlamentàries, des de la seva especificitat, han hagut de fer un esforç d'adaptació a les noves necessitats d'informació i a les noves tècniques, des de l'aplicació

de la informàtica i l'ordinador fins a la creació de bases de dades i la connexió telemàtica. D'aquesta manera s'esborra molt més la diferència que pot haver-hi entre aquest tipus de biblioteca especialitzada i un centre de documentació.

La nostra campanya ens presentà diversos models de biblioteques parlamentàries actuals. També va presentar-nos la Biblioteca del Parlament de Catalunya, inaugurada el 1984. Aquesta biblioteca, prevista en el reglament del Parlament l'any 1980, en aquest moment està en el seu primer any de funcionament i en l'etapa de formació. Molt aviat s'haurà de consolidar, tant des d'un punt de vista infraestructural com d'aplicació de la prevista automatització, com a font d'informació documental parlamentària del nostre país.

Resum i comentari de les comunicacions

Amb la intervenció de la companya de la Biblioteca del Parlament de Catalunya acabà el temps destinat al nostre àmbit dins les Jornades. Però dins del marc de treball dels mesos que les

precediren es reberen nou comunicacions, totes elles prou interessants per ser tingudes en compte. Representaren l'esforç personal o collectiu d'uns professionals que viuen unes problemàtiques concretes en els seus llocs de treball. Les comunicacions presentades foren les següents:

Una biblioteca especialitzada en gas. El propòsit de la comunicació és el de donar-nos a conèixer la Biblioteca i Centre de Documentació de Catalana de Gas i Electricitat. És gairebé l'única en tot l'àmbit estatal especialitzada en temes relacionats amb el gas. Cal remarcar el seu contacte constant amb centres de documentació gasista d'Europa i dels EUA, fet que, com hem vist en altres biblioteques especialitzades científiques, porta els seus bibliotecaris a estar al dia en les noves tècniques de teledocumentació.

Biblioteques especialitzades en música. Sis bibliotecaris que treballen en centres especialitzats en música ens presentaren aquesta comunicació. Essencialment és la presentació dels seus llocs de treball i de l'experiència de les

reunions que des del setembre de 1983 duen a terme per tractar dels problemes comuns de les seves biblioteques.

Biblioteques d'hospitals. Aquesta comunicació és un resum, massa condensat potser, de la història de les biblioteques d'hospitals als països d'Europa i als EUA. També ens parla de les biblioteques hospitalàries a l'Estat espanyol i a Catalunya. De la comparació es desprèn la necessitat d'una coordinació oficial d'aquestes biblioteques a casa nostra. Caldria considerar, com a professionals, aquest punt, i que les Conselleries de Sanitat i Cultura se n'ocupessin.

Biblioteques de museus. Aquest treball és un breu estudi pràctic basat en exemples concrets i coneguts. Les autores de la comunicació hi intenten explicar quines són les característiques i els problemes de les biblioteques de museus a casa nostra, sense cap ànim de teoritzar ni d'establir normatives, però sí de sensibilitzar els professionals i els responsables polítics per tal de trobar els mitjans de treure-les de la precarietat en què es troben, promoure-les i activar-les en relació amb la importància que tenen.

Breu introducció a la biblioteràpia.
El tema abordat en aquesta comunicació no fa referència directa a les biblioteques, però sí als llibres i a la lectura. La biblioteràpia com a teràpia del malalt per mitjà de la lectura té els seus inicis en l'antiguitat. A Catalunya s'han desenvolupat seminaris, taules rodones, sessions clíniques que han tingut com a tema les biblioteques als hospitals i la biblioteràpia. Fomentar la creació de biblioteques als hospitals, asils, presons i correccionals és una tasca que no es pot escapar del nostre interès com a professionals bibliotecaris.

Un model de biblioteca de Facultat centralitzada: Biblioteca de la Facultat de Ciències Econòmiques i Empresariales. Aquesta comunicació és un estudi de les diferents seccions que componen aquesta important biblioteca de la Universitat de Barcelona, presentat des de dues perspectives: una, la visió externa d'acomodació física, i l'altra, l'organització interna de les diferents tasques centralitzades que s'hi desenvolupen.

La Biblioteca d'Història de l'Art de la Universitat de Barcelona. La Biblioteca del Departament d'Història de l'Art de la Universitat

de Barcelona té un fons documental molt important: 15.600 llibres i 200 títols de revistes especialitzades. Els bibliotecaris que hi treballen ens expliquen el passat i el present d'aquesta biblioteca i fan una previsió de futur, conscients que és la biblioteca de Catalunya que té el fons especialitzat d'art més important.

La Classificació Decimal en Antropologia Cultural. Com molt bé ens explica la seva autora, aquesta comunicació exposa un tema problemàtic: la Classificació Decimal Universal (CDU) aplicada a una biblioteca d'antropologia cultural no és prou útil. El fet de no estar prou especificada aquesta matèria en la CDU i el gran creixement actual i la diversificació de la temàtica antropològica han estat els motius per què moltes biblioteques importants especialitzades en la matèria han hagut d'aplicar adaptacions diverses. La comunicació ens presenta un estudi d'aquestes adaptacions. Com a resultat final s'arriba a la conclusió que resulta molt difícil adoptar una classificació unificada per aplicar-la a aquest tipus de biblioteques. Aquest tema, necessàriament interessant i compartit, podria obrir un debat

sobre la qüestió de la viabilitat de l'aplicació de la CDU en algunes biblioteques especialitzades.

Documentació: un aspecte de la biblioteconomia actual. La comunicació, molt interessant per cert, sosté la tesi que la documentació i les ciències de la informació no són sinó un aspecte de la biblioteconomia moderna. La biblioteconomia ha hagut d'adequar-se progressivament a la nova realitat, que es caracteritza per l'explosió de la informació i, amb la introducció de la informàtica, per l'aparició de nous llenguatges documentals. En no créixer al mateix ritme aquesta necessitat d'informació, amb tot el que comporta, i la biblioteconomia, hem estat subjectes a confusions sobre l'abast semàntic d'aquesta paraula. És absurd marcar diferències i distàncies entre bibliotecaris i documentalistes. La documentació ha de ser un dels camps de treball del bibliotecari, com qualsevol altre. La comunicació ens suggereix un repte que tenim tots: el bibliotecari ha de poder estar armat per ser un bon documentalista. Repte que tenen també, és clar, uns estudis tot just acabats d'oficialitzar al nostre país.

Si he de fer un comentari global del resultat del treball de l'àmbit, aquest només pot ser positiu. A part del treball personal de les companyes, que fou molt i molt bo, va ressaltar el treball en equip. En aquest sentit l'àmbit es mostrà tan ric i amb tantes possibilitats que ell sol pot ser objecte del muntatge de més d'una jornada de treball, com espero que així serà.

No voldria acabar aquest resum sense donar les gràcies a totes les companyes i als companys que d'una manera o altra, amb ponències, amb comunicacions, o escoltant i participant-hi, han fet possible aquest espai de treball dins les Primeres Jornades de l'Associació.

Carme Janer
Coordinadora de l'àmbit